

Начало>Вашите права>Жертви на престъпления>Обезщетение>Претендиране на обезщетение от извършителя
Претендиране на обезщетение от извършителя

Франция

Как мога да претендирам за обезщетение или други средства за правна защита/удовлетворение от извършителя в съдебен процес (наказателно производство) и към кого трябва да се обърна?

Ако сте претърпели вреда вследствие на неправомерно поведение, можете да отнесете въпроса към съд, който да осъди извършителя да Ви обезщети за нанесеното увреждане. По този начин ще получите обезщетение. Вашият иск може да бъде предявен в гражданско или в наказателно производство.

Гражданско производство

Можете да отнесете въпроса към граждански съд, независимо дали лицето, отговорно за вредата, е извършило престъпление.

Компетентният съд се определя в зависимост от вида и цената на иска:

— за искове на стойност до 10 000 евро това е районният съд (*tribunal d'instance*).

— за искове на стойност над 10 000 евро това е окръжният съд (*tribunal de grande instance*) ([Списък](#)).

Наказателно производство

Ако лицето, отговорно за вредата, е извършило престъпление, можете да предявите иск за обезщетение в рамките на наказателното производство. За целта можете да поискате да бъдете конституирани като граждански ищец в наказателното производство (*partie civile*), като отправите искане към следователите, прокурора (*procureur de la République*), разследващия съдия (*juge d'instruction*) или съда.

Трябва да сте претърпели лично вреди, причинени пряко от престъплението, предмет на производството.

Непълнолетни лица нямат право сами да подават молба за конституиране като граждански ищец в наказателно производство; родителите им трябва да направят това от тяхно име.

След като сумата на обезщетението бъде присъдена от гражданския или от наказателния съд, в полза на жертвата възниква право на вземане срещу осъденото лице, което става задължено лице. Правото на вземане е право, което жертвата може да упражни по принудителен ред.

В случай на затруднения при събирането на сумите е възможно:

да поискате от съда да издаде изпълнителен лист;

да ангажирате съдебен изпълнител, който ще може да изझे имущество.

Службата за подпомагане на жертвите на престъпления при събиране на вземания (*Service d'aide au recouvrement des victimes d'infractions — SARVI*) на Гаранционния фонд (*Fonds de garantie*) може също да Ви съдейства да съберете присъдените от съда обезщетения, но едва след приключване на наказателния процес.

Тази служба помага на жертви, претърпели леки телесни повреди или определени видове имуществени вреди, които не могат да бъдат обезщетени от Комисиите за обезщетяване на жертвите на престъпления (*Commissions d'indemnisation des victimes d'infractions — CIVIs*).

В кой момент от наказателното производство следва да предявя искам си?

Можете да предявите искам си по време на досъдебното производство, водено от прокурор, или след това по време на разследването, което се води от разследващ съдия.

Той може да бъде предявен **в писмен вид** и преди съдебното заседание (писмото трябва да пристигне 24 часа преди заседанието).

Можете също така да го предявите директно по време на заседанието в хода на съдебния процес. В такъв случай можете да предявите искам си устно или **в писмен вид**. Трябва да го направите преди прокурорът да се обърне към съда, за да изложи становището на обвинението и да предложи присъда.

За какво мога да претендирам в искам и как следва да го представя (да посоча обща сума и/или да уточня отделните претърпени вреди, пропуснати ползи и лихви)?

Искът Ви трябва да дава възможност за обезщетяване на всички претърпени от Вас вреди. Може да се търси обезщетение за три вида вреди:

телесна повреда, която представлява увреждане на здравето или физическата или психическата цялост на дадено лице;

неимуществени вреди, които представляват увреждане на емоционалното благосъстояние, честта или репутацията;

имуществени вреди, които се отнасят до увреждане на имуществото и финансовите интереси на дадено лице.

Претърпените от Вас вреди трябва да са били причинени от конкретно събитие (злополука, грешка при доставка и т.н.);

лицето, от което търсите обезщетение, трябва да бъде отговорно за причинените вреди, а вредата трябва да е реална (деянието да Ви е причинило безспорна вреда), пряка (да Ви засяга лично) и конкретна.

Трябва да определите вредите прецизно и да представите доказателства за тях (фактури, снимки от злополуката и т.н.). Във Вашия иск трябва да бъде посочена конкретна сума, тъй като няма минимален или максимален размер. Съдът не може да осъди страната, срещу която е образувано делото, да заплати по-висока от исканата от Вас сума.

Вашият иск може да бъде предявен **в писмен вид**, без конкретни формалности, или устно пред съда.

Има ли специални формуляри за такива искове?

Не.

Какви доказателства трябва да представя в подкрепа на своя иск?

Трябва да предоставите информация, доказваща нанесената Ви вреда (снимки, фактури, свидетелски показания и т.н.) и отговорността на лицето, от което търсите обезщетение.

Съществуват ли съдебни такси или други разноски, свързани с искам?

По принцип няма конкретни разноски.

Все пак, ако прокурорът не започне разследване, макар и жертвата да смята, че е извършено престъпление и да желае да получи обезщетение, тя може при определени условия да сезира пряко разследващ съдия, като внесе тълба заедно с молба за **конституиране като граждански ищец** в наказателното производство. Това води до образуване на наказателно производство и до гражданското производство, чрез което да се търси обезщетение от извършителя.

След това разследващият съдия може да поиска от тъжителя да внесе определена парична сума, чийто размер се определя от съдията в зависимост от доходите на ищеца. Внесената сума се нарича депозит (*consignation*). Тя трябва да бъде платена в определен от съдията срок, в противен случай искът се отхвърля.

Също така, ако прокурорът не образува съдебно производство, жертвата може да отправи „призовка за явяване“ (*citation directe*) пред наказателния съд и да започне наказателно и гражданско производство срещу ответника. В този случай съдът може да изиска внасяне на депозит.

Мога ли да получа правна помощ преди и/или по време на производството? Мога ли да я получа, ако не живея в държавата, в която се води производството?

За хора с ограничени финансови възможности може да бъде предоставена правна помощ, така че адвокатските възнаграждения и съдебните разноски, направени по време на процеса, да бъдат частично или изцяло заплатени от държавата. За най-тежките престъпления правната помощ се предоставя, без да се извършва проверка на финансовите възможности (вижте списъка в [член 9-2 от Закон № 91-647 от 10 юли 1991 г. относно правната помощ \(Loi n° 91-647 du 10 juillet 1991 relative à l'aide juridique\)](#)).

Ако сте френски гражданин или гражданин на Европейския съюз, Вие имате право на правна помощ, дори и да не пребивавате във Франция, както и дори и да сте чужденец с обичайно и законно местопребиваване във Франция.

Някои органи за достъп до правни услуги, като правни центрове (*maisons de la justice et du droit*) или бюра за правна информация (*point d'accès au droit*), предоставят безплатни консултации по правни въпроси и могат да Ви помогнат, независимо от Вашето гражданство, при извършване на всякакви формалности с цел упражняване на дадено право, както и да Ви съдействат при извънсъдебни процедури.

Същото се отнася за [сдруженията за подкрепа на жертвите](#), които по-специално предоставят безплатна правна помощ.

Кога наказателният съд би отхвърлил или отказал да се произнесе по моя иск срещу извършителя на престъплението?

Съдът може да приеме, че искането за конституиране като граждански ищец в наказателното производство е недопустимо, ако искът не отговаря на изискванията, по-специално ако съдът счете, че лицето не е било засегнато от разглежданото престъпление. Той може да се произнесе едновременно по наказателното обвинение (вина, лишаване от свобода и/или глоба) и гражданския иск (обезщетение). Съдът може да се произнесе по гражданския иск и на по-късен етап, ако прецени, че не разполага с всички факти.

Мога ли да обжалвам това решение или да търся други средства за правна защита/удовлетворение?

Ако не сте удовлетворени от решението на съда, можете да поискате преразглеждане от апелативния съд, под чиято юрисдикция попада първоинстанционният съд.

Ако ми бъде присъдено обезщетение от съда, как да гарантирам изпълнението на съдебното решение срещу извършителя и каква помощ мога да получа в това отношение?

След като гражданският или наказателният съд определи размера на обезщетението, в полза на жертвата възниква вземане срещу осъденото лице, което става задължено лице. Правото на вземане е право, което жертвата може да упражни по принудителен ред.

В случай на затруднения при събирането на сумите е възможно:

да поискате от съда да издаде изпълнителен лист;

да ангажирате съдебен изпълнител, който ще може да изझे имущество.

Службата за подпомагане на жертвите на престъпления при събирането на вземания към Гаранционния фонд може да Ви съдейства да получите и присъдените от съда обезщетение и лихви (и сумите за съдебни разноски), но едва след приключване на наказателния процес. Тази служба заплаща на жертвата сума (чийто размер зависи от нивото на постановената присъда) и сама събира дължимите суми от осъденото лице.

Службата за подпомагане на жертви на престъпления при събирането на вземания осъществява своята дейност безвъзмездно и поверително.

Тя помага на жертви, претърпели леки телесни повреди или определени имуществени вреди, които не могат да бъдат обезщетени от Комисиите за обезщетяване на жертвите на престъпления.

За да се ползвате от услугите на Службата за подпомагане на жертви на престъпления при събирането на вземания, трябва да отговорите на следните условия:

да сте физическо лице и да сте получили решение от наказателния съд, присъждащо обезщетение и евентуално възстановяване на всички или на част от съдебните разноски;

да нямате право на обезщетение от Комисията за обезщетяване на жертвите на престъпления; и осъденото лице да не е заплатило дължимите суми в срок от два месеца след окончателната присъда.

Какво можете да получите:

Ако размерът на вземането Ви е по-нисък или равен на 1000 евро: цялата сума.

Ако размерът на вземането Ви е над 1000 евро:

Ø 30% от сумата, при минимум от 1000 евро и максимум от 3000 евро;

Ø съдействие за събирането, т.е. Службата за подпомагане на жертви на престъпления се ангажира да събере от Ваше име остатъка от сумата, дължима от осъденото лице. На всяко тримесечие ще бъдете уведомявани за резултата от стъпките, предприети от Ваше име. Следователно тази процедура преклудира Вашето право да ангажирате съдебен изпълнител. Службата за подпомагане на жертви на престъпления използва предоставените от закона правни инструменти. Нейната дейност обаче остава ограничена от възможностите за плащане, с които разполага осъденото лице, на което може да налага неустойки.

Частта, която се плаща от Службата за подпомагане на жертви на престъпления, се изплаща в срок от два месеца след получаване на пълното досие.

Какви са крайните срокове за предявяване на искането Ви?

Трябва да подадете искането си до една година след постановяването на окончателното съдебно решение.

Ако искането Ви за обезщетение е било отхвърлено от Комисията за обезщетяване на жертвите на престъпления, разполагате с една година от уведомяването за отхвърляне, за да се свържете със Службата за подпомагане на жертви на престъпления.

Предвиден е [формуляр за молби за събиране на вземания](#). Процесуалното представителство не е задължително.

Списъкът на подкрепящите документи, които трябва да бъдат приложени към искането Ви, е посочен във формуляра, който трябва да бъде изпратен на адрес:

Fonds de garantie - Sarvi

TSA 10316

94689 VINCENNES CEDEX

Можете да получите допълнителна информация на адрес: <https://www.fondsdegarantie.fr/sarvi/>

Службата за подпомагане на жертви на престъпления може да отхвърли Вашето искане за събиране спрямо осъденото лице или да откаже да вземе решение по него, ако не отговорите на необходимите изисквания.

Последна актуализация: 05/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.